

Biblioteca Pública i Arxiu Històric de Maó Biblioteca Insular Central

PLA ESTRATÈGIC 2016-2017

CONSELL INSULAR
DE MENORCA

DEPARTAMENT DE CULTURA, PATRIMONI
I EDUCACIÓ

BPM
BIBLIOTECA
PÚBLICA MAÓ

XARXA DE
BIBLIOTEQUES
DE MENORCA

Equip Bibliotecari

Tècniques:	Margarita Moragues Arnau Matilde Valero del Valle
Auxiliars:	Antònia Cardona Pons Anna Elisabet Fernández Alemany Isabel Negre Català Joaquín Pons Machado
Ordenances:	Xisca Martí Pons Catalina Tudurí Cardona Andrés Robles Martínez
Director:	Francesc Florit Nin

ÍNDIX

1. Introducció.....	6
2. Història /antecedents.....	8
3. Situació del municipi.....	10
4. Estadística de la Biblioteca.....	14
5. Recursos econòmics.....	17
6. Recursos humans.....	19
7. Diagnosi de la situació.....	20
8. Funcions i Objectius.....	25
9. Col·laboració i cooperació.....	27
10. Plans, Actuacions i Tasques.....	27
11. Serveis prestats.....	30
12. Indicadors d'avaluació.....	32
13. Propostes d'Activitats de foment de la lectura.....	32
Resum d'objectius i actuacions	
14. Línies estratègiques.....	35
15. Conclusions.....	36

1. Introducció

Aquest és un document de planificació per a la millora del servei que presta la Biblioteca Pública i Arxiu Històric de Maó. És una biblioteca de titularitat estatal, gestionada des del Consell Insular de Menorca i amb la participació de la Conselleria de Participació, Transparència i Cultura del Govern Balear. Forma part tant del Sistema de Lectura Pública de les Illes Balears i es regula per la Llei 19/2006 de 23 de novembre de Sistema Bibliotecari de les Illes Balears.

La biblioteca de Maó ha d'exercir quatre funcions:

1. Biblioteca Pública de Maó integrada dins la Xarxa de Biblioteques de Menorca, amb més participació del municipi i de l'Ajuntament local
2. Biblioteca Central Insular, com a biblioteca de referència de Menorca i que és dipositària del dipòsit legal, paper assignat en el mapa de Lectura Pública de Menorca amb funcions específiques
3. Arxiu històric, custodia el fons patrimonial d'ençà de la seva creació al s. XVIII.
4. Biblioteca Pública de l'Estat, integrada a la xarxa de les 52 biblioteques servides pel Ministeri de Cultura, que custodien el patrimoni bibliogràfic.

Aquesta proposta de Pla Estratègic és una eina per a l'avaluació i la diagnosi de la BPM, per a la reorganització dels serveis des de paràmetres de qualitat pública, per a la definició d'objectius i de les línies estratègiques que ha de configurar un programa de serveis i d'actuacions coherent i adequat a les demandes socials, educatives, formatives i culturals del seu entorn. Perquè sigui efectiu, el pla ha de comptar amb la participació i el consens dels responsables polítics i tècnics de la biblioteca. Per altra part ha de formar part i ha d'estar en consonància amb el Pla de Biblioteques de la Xarxa de Menorca i en un pla estratègic de cultura per a Menorca, a més de comptar amb la inserció de la política local de l'Ajuntament de Maó.

Aquesta Pla és el resultat de la feina de l'equip que gestiona la biblioteca, fruit de la reflexió sobre la naturalesa de les biblioteques públiques modernes, dels serveis que donen i de com podem millorar aquests serveis i finalment de quin és el camí de futur que volem traçar. Per iniciar aquest debat és necessari establir quin és la situació inicial i on volem arribar: aquest estudi vol ser, doncs, el punt de partida d'un debat en el qual necessàriament han de participar el Consell Insular de Menorca, responsable de la gestió del servei i del sistema públic de lectura de Menorca i que exerceix la coordinació amb la resta de la Xarxa de Biblioteques de Menorca; l'Ajuntament de Maó, que gestiona l'activitat cultural del municipi, i, per descomptat, els usuaris, tant els actuals com els potencials, ja sigui de forma individual o a través de les associacions i entitats del municipi.

Partint de l'anàlisi de la realitat del municipi al qual la biblioteca dóna servei i tenint en compte les recomanacions, directrius i normes emanades d'organismes nacionals i internacionals relacionades amb les biblioteques i la lectura pública, s'han analitzat les dades més significatives de l'entorn local, així com les funcions, serveis, recursos, personal i infraestructura actuals de la biblioteca.

L'oportunitat d'engegar un pla com aquest està motivat per diverses raons. Primer canvis en la política governativa, tant a Menorca com al Parlament Balear. Però també en la possibilitat de redactar un Pla estratègic de Menorca conduït per l'IME i que les polítiques culturals i dins elles la política bibliotecària i d'arxius hi ha de tenir un paper central segons el nostre parer. També destacam una altra oportunitat: les biblioteques van canviant la seva fisonomia, resultat del canvis profunds que es donen a la societat del coneixement, i poc a poc es converteix en un punt de trobada

ciutadana amb un creixent ús. Tot plegat fa que s'hagi de reformular les funcions, les infraestructures i els equipaments d'arxius i biblioteques.

Les biblioteques avançades d'avui es perfilen no només com un lloc on es custodien llibres per ser consultats, sinó també com un centre de dinamització cultural i social. Avui entenem la biblioteca com una eina, una més, en la formació de la ciutadania i que contribueix al gaudi dels productes i les experiències culturals i educatives.

Amb aquesta concepció, la biblioteca ha d'esdevenir un lloc de trobada ciutadana en el qual es produeix un flux constant entre els serveis que ofereix i la xarxa d'entitats culturals i socials de l'entorn on s'ubica.

Les biblioteques d'avui afronten bàsicament dos reptes, reptes que suposen canvis substancials en la realitat sociocultural del món: el nou entorn digital i la nova societat multicultural, diversa i desigual. La biblioteca ha de contribuir a les polítiques encaminades a donar resposta a aquests reptes com un servei públic que és. I per tant ha de col·laborar a implementar els valors ciutadans de convivència, d'oportunitats d'accés al coneixement i de qualitat democràtica. Les biblioteques cada cop més són no només llocs de transferència d'informació sinó també llocs de trobada social en els quals es desenvolupen experiències, activitats i oportunitats per al coneixement i per tant incrementen el seu paper democratitzador.

Segons les directrius de la IFLA «L'objectiu principal de la biblioteca pública és proporcionar recursos i serveis en diferents mitjans per atendre les necessitats de les persones i els grups pel que fa a l'educació, la informació i el desenvolupament personal, incloent-hi l'esbarjo i el lleure. Les biblioteques públiques exerceixen una funció important en el desenvolupament i la continuïtat d'una societat democràtica, per tal com ofereixen accés individual a un ampli i variat ventall de coneixements, idees i opinions».

Per tant les **finalitats** d'un centre així són:

- L'educació i la formació al llarg de la vida
- La recerca històrica i la investigació científica
- La informació per a una ciutadania crítica i democràtica
- La recreació, l'oci, l'entreteniment i el gaudi de la cultura
- La participació en la vida de la comunitat
- La cohesió social i la convivència

Dins el Sistema de Lectura Pública de Menorca, la Biblioteca Pública de Maó exerceix la competència de biblioteca insular, tal com hem dit, però aquesta funció haurà de ser tractada i fixada en termes concrets en el Pla de lectura de Menorca.

A partir dels plans municipals de les biblioteques, que han elaborat els tècnics de cada municipi juntament amb el Servei Coordinador de Biblioteques, s'ha d'elaborar el Pla insular de biblioteques de Menorca, instrument de gestió i planificació a escala insular, que ha de donar coherència al Sistema Públic de Lectura de Menorca.

Cal indicar finalment que algunes de les propostes i redactats així com les estadístiques i altres quadres explicatius han estat presos dels documents elaborats el 2014 com el Pla de lectura de la Xarxa de biblioteques, així com el Pla de lectura de la biblioteca de maó del 2015 i el Pla d'activitats anterior elaborats per Jaume Gomila, el director de la biblioteca precedent a aquest pla.

2. Història i antecedents

Maó compta amb una tradició bibliogràfica excepcional, gràcies al seu port i la seva consegüent connectivitat marítima al llarg de la història. No debades, ja el 1778, el grup il·lustrat menorquí hi crea una biblioteca comuna sota el lema “Studio et Amore”, conscients que els llibres — entesos en el sentit més ampli— eren el pilar d'una comunitat. La incidència de la Il·lustració a l'illa, així com una capitalitat cultural indiscutible de la ciutat, amb vocació i abast europeus, enceten un procés històric i imprimeixen una dinàmica patrimonial i bibliòfila, singular i excel·lent, que, una centúria després, acaba desembocant en el naixement de la institució.

La Biblioteca Pública de Maó es creà mitjançant RO de 21 de novembre de 1861. Cercant documents que ens mostressin com era en aquell temps, hem pogut comprovar que la data d'aquesta disposició no deixa de ser anecdòtica, ja que, com diem, la creació de la biblioteca respon a un procés que havia començat molts anys abans.

D'aquests antecedents més llunyans ens dóna notícia un volum que l'historiador i arxiver Francesc Hernández Sanz afegí a l'Arxiu Municipal, el qual conté les actes i els estatuts de la Societat Maonesa de Cultura. La concepció d'una biblioteca compartida pels ciutadans en aquell temps és un fet aïllat i insòlit, que mostra el grau d'assumpció que aquella societat maonesa tenia dels principis d'emancipació intel·lectual de l'home setcentista.

Altrament, la desamortització dels convents i l'exclaustració dels religiosos, el 1835, deixa abandonades les propietats religioses que l'Estat no havia venut de forma immediata, entre les quals les biblioteques dels convents. També, existeix un altre antecedent molt clar a la RO, tramesa pel governador de les Illes a l'Ajuntament de Maó: *“Enterada S. M. la Reina gobernadora del oficio de VS número 110, con el que dirigió los inventarios pertenecientes a los archivos y bibliotecas de conventos suprimidos en Mahón, se ha servido aprobar el proyecto de que se forme con estos libros una Biblioteca en aquella ciudad, siempre que esto no produzca gastos ni sueldo de empleados, a cuyo fin, oyendo VS a la comisión encargada de la formación de dichos inventarios y si es necesario a la Diputación provincial, propondrá los medios y arbitrios de llevarse a cabo en términos económicos. Al mismo tiempo, es la voluntad de SM que VS de las gracias en su Real Nombre a dicha comisión por su laboriosidad y desinterés y que se remita una nota de los cuadros de pinturas a la Academia de San Fernando como lo hago con esta fecha para los efectos convenientes. Lo digo a VS de Real Orden para su conocimiento y efectos correspondientes. Dios guarde a VS muchos años. Madrid, 11 de julio de 1836. Rivas, gobernador civil de las Islas Baleares: es copia.”*

Arran d'aquest decret, el Ministeri de Foment, la Diputació, l'Ajuntament, la Delegació del Govern a les Illes i la Subdelegació a Menorca tracten de coordinar-se per trobar un local i una persona que s'encarregui de dur-lo a efecte; la veritat és que sense més resultats que la correspondència creuada entre aquestes institucions, que conserva l'Arxiu Municipal, i una ubicació provisional per als llibres dels convents maonesos i dels de Sant Diego, en el convent del Carme de Maó. La falta de mitjans per realitzar el projecte fou la causa que no arribés a bon terme en un primer moment. Era tan innovador que no hi havia comparances possibles ni models a seguir. Tinguem en compte que no és fins almenys deu anys més tard que el govern central crea, molt a poc a poc, una xarxa de biblioteques públiques a partir dels llibres desamortitzats. No fou fins molt més tard encara, el 1858, que creà un cos de funcionaris per gestionar aquell patrimoni cultural desamortitzat.

Finalment, els ciutadans de Maó veuen escoltada la seva proposta. Conten els primers cronistes que

és el subgovernador Agustín Sevilla qui impulsà novament la creació de la biblioteca, la qual ara assumeix la vocació insular. Les gestions que realitza donen lloc al decret de creació de 1861. Llavors no hi havia, segur, més d'una dotzena de biblioteques públiques a Espanya. A conseqüència d'aquesta disposició, el 1864 es destinen 1.000 escuts per a les despeses que hi fessin falta i s'hi nomena el primer director, el prevere maonès i naturalista Francesc Cardona i Orfila.

El 1866, arriba un jove bibliotecari, Ramón Álvarez de la Braña, qui, l'any següent, obre al públic la biblioteca. Col·laborador de la premsa local, especialment del Diario de Mahón, publica aquell mateix any una memòria que conté nombroses dades sobre l'estat de la biblioteca en els anys precedents. Acomplerts els seus compromisos a Maó, el nostre bibliotecari es trasllada a la Península. Allà publica també moltes obres sobre paleografia, descripció de monuments, guies de viatges, història, etc.

L'any 1948, es trasllada des del convent de Sant Francesc a l'edifici de Can Mercadal sota el nom de "Palacio de Archivos, Bibliotecas y Museos", que integra al mateix edifici el Museu i l'Arxiu Històric Municipal. L'any 1957, aquesta institució passa a ser Casa de Cultura, la qual inclou també l'Arxiu Històric de Protocols, que s'havia creat l'any 1952. El 1984, el Museu torna al convent de Sant Francesc com a centre independent de la Biblioteca Arxiu.

S'ha de destacar la direcció d'aquesta "Casa de Cultura" durant els anys 50 i 60 del segle XX en la persona de Mª Lluïsa Serra Belabre. Amb ella, Can Mercadal es va constituir en un centre cultural de referència a l'illa ja que a part de les seves funcions institucionals de Biblioteca, Arxiu i Museu, al seu interior es van fer moltes altres activitats: conferències, exposicions artístiques de diversa temàtica, concerts, audicions, projeccions de cinema per part del "Cineclub Minorca", representacions de teatre, laboratori i funcionament d'una "Sección Fotográfica".

Mitjançant el RD 3040/1983 i conveni publicat en el BOE de dia 18 gener de 1985, l'Estat transfereix la gestió de l'Arxiu i la Biblioteca al Govern de les Illes Balears. A partir de l'any 1987, el nou director del centre, Juan Francisco Sánchez va acomplir la seva revitalització després d'un període de tancament motivat per l'estat de deteriorament de l'edifici i les obres realitzades per a la seva rehabilitació. Des d'aquest moment, la Biblioteca s'ha caracteritzat per una aposta important per anar integrant les noves tecnologies dins l'edifici i posar-les a l'abast dels seus usuaris. Avui dia es disposa d'ordinadors per a la consulta pública i xarxa de wi-fi per a la connexió a internet dels usuaris des de qualsevol lloc de l'edifici, per exemple. També s'ha fet una gran aposta per l'ampliació del seu catàleg amb un gran nombre de títols disponibles per al préstec.

L'any 2006, el Parlament de les Illes Balears aprova la Llei 19/2006, de 23 d'octubre, del Sistema Bibliotecari de les Illes Balears, mitjançant la qual la Biblioteca Pública de Maó s'incorpora d'ofici a la Xarxa de Biblioteques de Menorca. La Llei de 3/2011, de 25 de març, de delegació de competències al Consell Insular de Menorca de les facultats que, com a administració gestora, exerceix ara l'Administració de la CAIB en relació amb el Museu de Menorca i la Biblioteca Pública i l'Arxiu Històric de Maó, institucions culturals de titularitat estatal, obre una nova etapa en la gestió d'aquest centre, que, com a Biblioteca Central Insular, assumeix responsabilitats noves dins del conjunt bibliotecari de Menorca.

El 18 d'abril de 2011 s'aprova el Mapa de lectura pública de Menorca, que atorga a la Biblioteca Pública de Maó la categoria de biblioteca insular, tot i que no defineix l'adequació dels paràmetres. No és, emperò, fins al setembre de 2011, amb la delegació de les competències de gestió de la Biblioteca al Consell Insular de Menorca⁶, que la incorporació a la Xarxa de Biblioteques de Menorca es comença a fer efectiva.

3. Situació del municipi

Maó és un municipi situat a l'est de Menorca. Té una població de 28.460 habitants (padró de 2014) en una extensió de 117,052 km², amb una densitat de població de 245,75 habitants per km².

El 87,45 % de la població es concentra en el nucli urbà, mentre que només el 4,75 % està disseminada pel municipi, i la resta, el 7,80% de la població, resideix a les nou urbanitzacions i a les dues parròquies del municipi. Veiem, doncs, que té una forta concentració dels residents en el nucli urbà.

El municipi de Maó té 80,24 km de costa, sense comptar els illots. La major part d'aquesta línia de costa està ocupada pel Parc Natural de s'Albufera des Grau.

Maó disposa de dues parròquies o nuclis històrics de població, Lluçmaçanes i Sant Climent, que, juntament amb les noves urbanitzacions de s'Altra Banda i la urbanització d'interior Binixíquer, són nuclis de primera residència; en canvi, les tres noves urbanitzacions de la costa (es Canutells, Caparrot i Binidali), juntament amb les tradicionals des Murtar i sa Mesquida, responen a nuclis de segona residència.

QUADRE 1. Distribució dels habitants per unitats de població

MAÓ	28.765
Binixíquer	424
Es Canutells	130
Caparrot	53
Es Grau	163
Cala Llonga	437
Sa Mesquida	72
Es Murtar	54
Sant Antoni	96
Lluçmaçanes	195
Maó	25.154
Poima	3
Disseminat	1.366
Sant Climent	543
Binidali	75

Aquestes dades, com a la resta de poblacions menorquines, mostren un important salt de població entre la generació dels 20-29 anys i la dels 30-39 anys. A Maó es detecta una tendència a la recuperació de la natalitat.

La mitjana d'edat dels maonesos estaria en els 40-41 anys. Ens els darrers quinze anys, aquesta edat mitjana s'ha mantingut força estable:

QUADRE 2. Distribució de la població per sexe i grups d'edat³

Maó	0-9	10-19	20-29	30-39	40-49	50-59	60-69	70-79	+ 80	TOTAL
Homes	1.644	1.438	1.630	2.547	2.467	1741	1364	803	468	14.102
Dones	1.561	1.387	1.707	2.602	2.313	1786	1406	1045	856	14.663
TOTAL	3.205	2.825	3.337	5.149	4.780	3.527	2.770	1.848	1.324	28.765

Per aprofundir una mica més en les dades de població i les conseqüències del seu envelliment, ens fixarem breument en les dades d'índex d'envelliment, l'índex de reemplaçament i la taxa de dependència.

S'entén per índex d'envelliment la relació entre la població major de 64 anys i la població menor de 16, que vindrà expressada en percentatge i indicarà el nombre de persones majors de 64 anys per cada 100 joves menors de 16. Si l'índex és superior a 100, això indica més gent gran que jove. Els altres dos indicadors responen a la població activa. La taxa de dependència és la relació entre la població en edat activa i la que no ho està. Expressat en % significa el nombre de persones dependents per cada 100 persones potencialment en actiu. I, amb l'índex de reemplaçament o de recanvi, veurem la relació de persones que, en els propers anys, sortiran de la població activa en relació amb els que just s'hi han incorporat els darrers anys. Expressat en % ve a significar el nombre de persones que en sortiran per cada 100 que s'hi incorporen. L'índex inferior a 100 indica que s'hi incorporen més persones de les que en surten.

QUADRE 4. Índex d'envelliment, de reemplaçament i taxa de dependència

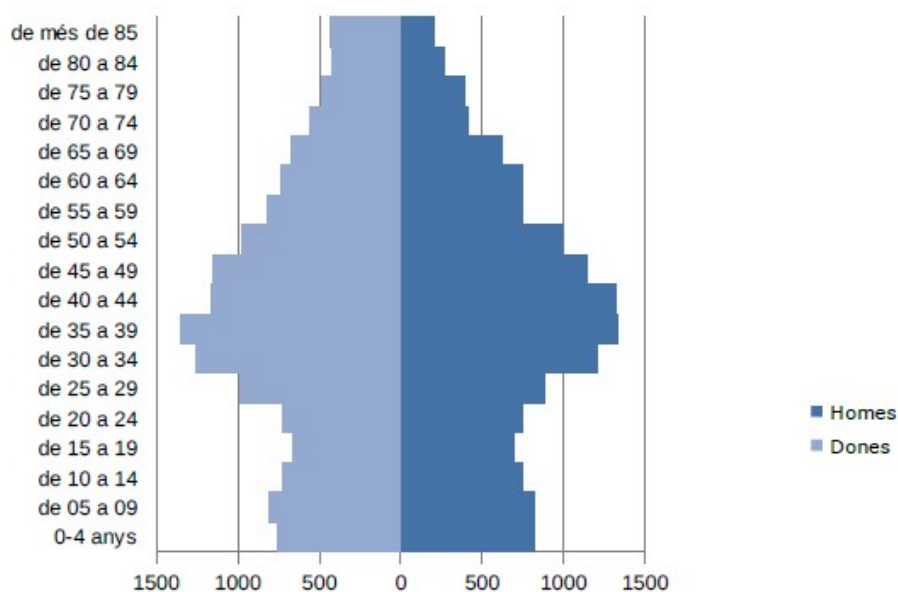
	Maó
ÍNDEX D'ENVELLIMENT	90,16
TAXA DE DEPENDÈNCIA	48,66
ÍNDEX DE REEMPLAÇAMENT	100,61

En el cas de Maó, palesam que l'índex d'envelliment és inferior a 100, de tal manera que hi ha més gent de menys de 16 anys que major de 64. Respecte de les dades de població activa, veiem que l'índex de reemplaçament en aquest moment està pràcticament en equilibri: hi ha tanta gent que surt de l'edat activa com gent que hi entra; però la taxa de dependència és encara positiva, de manera que per cada 100 maonesos en actiu n'hi ha 48 en edat no activa.

Si comparam aquestes dades amb la mitjana nacional, veurem que l'índex d'envelliment és menor que el del conjunt de l'Estat, que és de 109,53, com també ho és la taxa de dependència, que se situa en el 51.

El següent gràfic ens mostra la imatge de la població de Maó:

GRÀFIC 1. Distribució de la població per sexe i grups d'edat

Aquestes dades treuen cap en aquest estudi per inferir conclusions a favor d'una programació del servei bibliotecari a llarg termini, tenint present l'evolució de la població i les necessitats dels diferents grups d'edat, que hauran de quedar reflectits en l'espai, els fons i les activitats.

Per aquest motiu, preferirem treballar amb el següent quadre de població, que ens mostra la distribució per grups més homogenis en les necessitats i la utilització de la biblioteca: preescolar, escolars de primària, joves, adults i jubilats. Les dades que ofereix l'INE divideixen la població per quinquennis, de manera que no coincideixen exactament amb la definició, especialment el grup format pels de 10 a 14 anys. A les biblioteques, aquest grup es dividiria entre els de 10 i 11, que formarien part del grup anterior dels escolars de primària, i els de 12 a 14, que formarien part del grup superior, atès que és en aquest moment quan abandonen la biblioteca infantil per passar a formar part de la d'adults.

QUADRE 5. Distribució de la població per franges d'edat segons ús de la biblioteca

MAÓ	0-4	5-14	15-19	20-64	+ 65	TOTAL
Homes	821	1.567	694	9.129	1.891	14.102
Dones	757	1.527	664	9.142	2.573	14.663
TOTAL	1.578	3.094	1.358	18.271	4.464	28.765

En relació amb l'origen dels residents, el 57,13 % són nascuts a les Illes Balears⁴, el 22,86 % són nascuts a la resta d'Espanya i el 20,01 % dels residents són estrangers, amb la distribució següent:

QUADRE 6. Origen de la població estrangera

UE	Europeus NC	Africans	Americans	Asiàtics
1.460	57	1.004	1.556	186
34,25%	1,34%	23,55%	36,50%	4,36%

Entre els residents estrangers de la Unió Europea, el 35,21 % corresponen a anglesos, seguits d'italians i romanesos, a l'entorn del 18 %. Entre els africans, com a la resta de Menorca, destaquen els marroquins, que en aquest cas suposen el 85,16 % i, entre els americans, destaquen els equatorians, amb el 29,24%, seguits dels bolivians amb el 22,5%.

Pel que fa a l'ocupació tenim que una mitjana del 48,62 % dels maonesos en edat de treballar han estat afiliats a la Seguretat

Les dades oficials no permeten la distinció per illa i la dada d'origen per municipi és errònia, atès que, durant molts anys, la major part dels habitants de Menorca constaven com a nascuts a Maó, on es troba l'hospital de l'illa.

QUADRE 7. Ocupació

Distribució de l'ocupació al municipi			
	Règim general	Autònoms	Altres
	8.442	2.008	491
Agrícola-ramader-pesquer	0,1%	3,2%	
Indústria	7,8%	7,1%	
Construcció	5,9%	13,4%	
Comerç	19,6%	27,7%	
Hoteleria i restauració	13,0%	13,1%	
Resta de serveis	53,6%	35,5%	
Atur			
Població entre els 15 i els 64 anys		19.629	
Cotitzants a la Seguretat Social		9.543	
Demandants d'ocupació aturats		2.439	
Distribució de l'atur			
Dones		47,1%	
Joves <25 anys aturats		10,1%	
Majors 45 anys		36,0%	
Llarga durada		33,6%	
Discapacitats		3,9%	
Total aturats estrangers		22,5%	
Estrangers UE		15,8%	
Estrangers no UE		84,2%	

Social durant 2013. D'entre la resta de maonesos en edat de treballar, el 12,42 % han estat apuntats al SOIB per a la recerca de feina. El municipi de Maó genera més llocs de treball que treballadors afiliats a la Seguretat Social té.

4. Estadística de la Biblioteca

QUADRE 8. Comparativa entre les previsions del Mapa de lectura i la situació actual de la Biblioteca

	PREVISIÓ MAPA	2013
PER HABITANTS	28.765	28.765
FONS		
Documents de lliure accés	2	
FONS GENERAL	35.922	39.097
ADULTS	27.303	29.318
Libres	24.556	23.921
Audiovisuals	2.747	5.397
INFANTIL	8.618	9.779
Libres	7.750	7.839
Audiovisuals	860	1.940
TÍTOLS DE DIARIS I REVISTES	144	118
ADULTS	109	109
INFANTIL	35	9
EQUIPAMENTS		
Llocs de consulta	134	110
Punts informàtics	18	19
	15	0
PERSONAL		
Total	9	9
A1 tècnic de biblioteca	1	1
A2 tècnic de biblioteca	2	2
C1 tècnic auxiliar de biblioteca	6	3
C2/AP (recomanació)	2	3
HORES SETMANALS DE SERVEI		
Hores d'obertura al públic	40	39
INSTAL·LACIONS		
Superfície total construïda	1.721	2.500
Superfície útil	1.324	1.000
ÀREA D'ACOLLIDA	311	
Espai d'informació i recepció	99	30
Espai de promoció	212	
Sala polivalent	83	75
Sala de formació permanent	55	
Sala de treball en grup	58	
ADULTS	38	
INFANTIL	20	
ÀREA DE LECTURA	897	
Espai d'adults	612	
Libres i audiovisuals	568	337
Diaris i revistes	19	115
Espai infantil	285	159
ÀREA DE GESTIÓ	116	
Despatx de direcció	15	16
Espai de treball personal	43	110
Magatzem	10	300
Dipòsit documental	38	490
Espai de descans	10	61

En el quadre següent es fa una comparació entre la situació actual i la situació estàndard
Una ullada a aquestes dades estadístiques se'n desprèn que la Biblioteca Pública de Maó necessita ampliar els recursos humans per atendre els serveis de qualitat que pretén.

En relació a les altres biblioteques de la xarxa de Menorca, la Biblioteca Pública de Maó es diferencia a causa de la condició d'exercir els quatre rols que s'ha explicat a la introducció d'aquest pla.

XARXA DE BIBLIOTEQUES DE MENORCA											
indicadors d'ús 2014											
Biblioteca	Població	Documents	Col.l. esp.	D/hab.	Socis	S/hab.	Préstec	P/hab.	P/doc.	Visites	Internet
ALAIOR	9.162	18.315	0	2,00	3.618	39,49%	16.423	1,79	0,90	38.890	8.147
ES CASTELL	7.661	16.162	0	2,11	1.836	23,97%	5.686	0,74	0,35	13.637	3.660
CIUTADELLA	29.282	33.177	7.202	1,13	11.099	37,90%	46.074	1,57	1,39	*	11.719
FERRERIES	4.630	15.785	0	3,41	1.876	40,52%	11.983	2,59	0,76	22.402	4.197
MAÓ	28.460	88.210	26.541	3,10	23.379	82,15%	81.629	2,87	0,93	99.347	28.098
ES MERCADAL		11.114	0		1.088		5.470		0,49	15.473	7.921
FORNELLS		5.419	0		297		829		0,15	1.666	601
Acumulat	5.176	16.533	0	3,19	1.385	26,76%	6.299	1,22	0,38	17.139	8.522
ES MIGJORN	1.470	9.657	913	6,57	793	53,95%	2.289	1,56	0,24	5.634	1.095
SANT LLUÍS	7.472	21.357	0	2,86	3.020	40,42%	15.400	2,06	0,72	17.812	7.499
Serveis comuns							818				
TOTAL	93.313	219.196	34.656	2,35	47.006	50,37%	186.601	2,00	0,85	214.861	81.459

Les seccions amb què treballa la Biblioteca Pública de Maó són les següents:

- Taulell d'atenció al públic i d'obtenció de documents.
- Préstec Interbibliotecari.
- Desiderates
- Reprografia
- Biblioteca Infantil
- Biblioteca Virtual
- Secció Local de Menorca
- Fons antic
- Hemeroteca
- Arxiu Històric Provincial de Maó
- Dinamització
- Sala de lectura
- Sala d'actes
- Extensió bibliotecària
- Visites de grups
- Espai de grups

Creiem que hi manca una nova secció per atendre els grups. No tota la biblioteca ha d'estar en silenci, tenim usuaris que necessiten parlar per treballar en grup i per tant cal un espai específic tancat perquè no molestin els altres usuaris. La idea és habilitar dos espais petits i tancats (necessitarem doncs posar envans) de fàcil accés perquè serveixin per celebrar reunions i poder treballar en grup. Els usuaris potencials d'aquests dos espais són els estudiants de secundària per un costat i els ciutadans organitzats en entitats que han de fer reunions de feina: associacions de veïns, entitats culturals, etc.

	ALAIOR	ES CASTELL	CIUTADELLA	FERRERIES	MAÓ	es mercadal	fornells	ES MERCADAL	ES MIGJORN	SANT LLUÍS	TOTAL
Població	9.162	7.661	29.282	4.630	28.460	–	–	5.176	1.470	7.472	93.313
Prèstec	16.423	5.686	46.074	11.983	81.629	5.470	829	6.299	2.289	15.400	185.783
Prèstec / hab.	1,79	0,74	1,57	2,59	2,87	–	–	1,22	1,56	2,06	1,99
Prèstec / soci actiu	10,69	9,08	12,39	14,6	15,47	13,61	8,55	–	8,8	12,56	13,3
Prèstec / doc.	0,90	0,35	1,39	0,76	0,93	0,49	0,15	–	0,23	0,72	0,85
Hores obertura	2.144	2.099	1.929	1.528	1.909	1.395	412	–	1.050	1.586	14.052
Prèstec / hora	7,66	2,71	23,88	7,84	42,76	3,92	2,01	–	2,18	9,71	13,22

QUADRE 9. Evolució estadística de l'ús dels serveis

	2010	2011	2012	2013	2014	TOTAL
Usuaris	106.751	233.533	103.879	108.189	99.347	651.699
Prèstecs	98.158	83.214	87.848	92.148	81.629	442.997
Socis actius	5.545	7.582	5.717	5.310	5.278	29.432
Internet	19.941	23.627	26.901	27.646	28.098	126.213
Socis actius Internet	2.315	1.988	1.708	1.898	1.809	9.718

QUADRE 10. Evolució de l'estat dels recursos d'informació

	2010	2011	2012	2013	2014	TOTAL	REPOSICIÓ
Adquisicions	5.514	3.178	3.501	4.935	3.654	20.782	23,56%
Fons	114.210	105.060	112.335	114.092	88.210		

5. Recursos econòmics

Aquest és el pressupost de la Biblioteca Pública de Maó. Són uns pressupostos continuïstes, i tanmateix es fan una sèrie de puntualitzacions per a algunes partides que es detallen més avall.

Programa: 33210			
Biblioteca Pùl			
2020000	Lloguers		
2120000	Manteniment edifi		
2130000	Manteniment i rep		
2160000	Reparació i manten		
2200000	Manteniment de f		

D'ençà el 2010, dos anys abans que la competència fos traspasada al Consell Insular de Menorca, el pressupost de la Biblioteca Pública de Maó ha mantingut el mateix import, un total de **178.569** euros. Mentre que totes les despeses han anat augmentant, en serveis, manteniment, adquisicions, etc. l'assignació quedava sempre congelada, cosa que ha provocat allò que s'anomena «pèrdua de poder adquisitiu». El temps de crisi que hem tingut i que encara perdura s'ha mostrat especialment incisiu en la política cultural. És per aquest motiu que la Biblioteca Pública de Maó es troba actualment en una situació financera precària. Si volem millorar la biblioteca com un equipament cultural rellevant i volem prestar els serveis de qualitat que ens proposam i si a més volem augmentar el programa d'activitats de foment de la lectura, cal que la nostra proposta de funcionament, organització i programa vagi acompanyat d'un augment del pressupost.

El total d'augment demanat és de **13.900** euros, que suposa un **7.78%** del total assignat

Analitzades les partides, hem arribat a la conclusió que les partides que haurien d'augmentar són:

2120000	Manteniment d'edifici	+1.200
	<i>L'edifici, després de les obres de climatització necessita una repassada, sobretot en pintura, ja que la modificació de prestatges i altres feines ha embrutat les parets. L'escala fa empegueir de la brutor i és la peça on hi ha més trànsit</i>	
2210000	Subministrament d'energia elèctrica	+2.400
	La instal·lació del nou sistema de climatització és elèctric. Les dependències de l'arxiu històric a la tercera planta estaran en una temperatura constant de 21-22° (tot i que els estàndards marquen 18°), la qual cosa farà augmentar prou la factura elèctrica. Encara que no gastarem en gasoil (hem eliminat la partida), les previsions és que augmenti el consum al voltant d'uns 200 euros mensuals.	
2269960	Promoció de la lectura	+1.800
	El programa que ens fixam és augmentar l'activitat en actes d'acord amb el model de biblioteca dinàmica que volem. Cada activitat sol costar entorn de 200 euros. Si en programam uns 10 més en total a l'any	
6330000	Despeses en equipaments i mobiliari	+8.500
	Per millorar l'atenció als usuaris i fomentar noves formes d'ús dels espais de la biblioteca, proposam habilitar dos espais tancats per a reunions de grups petits. Aquests espais són necessaris perquè tenim demanda per celebrar reunions o grups de treball tant de ciutadans i entitats com de grups d'alumnes. Les despeses de tancar espais és la més alta, 6.000 euros. També volem fer una compra de butaques còmodes ja que les que tenim resulten dures i la gent rarament s'hi asseu. Una compra d'unes 10 butaques poden costar uns 2.500 euros.	

Per calcular el pressupost que requereix la Biblioteca Pública de Maó cal anar al Mapa de Lectura de Menorca. El principal indicador que haurem d'utilitzar és la taxa de reposició de fons. Per a una població de 28.460 habitants s'estableixen 2 documents per habitant, és a dir 56.920 documents.

La taxa de reposició és un paràmetre fix que estableix que cada 15 anys cal renovar completament el fons de la biblioteca. Si bé en alguns casos aquesta data és massa curta, en altres és realment llarga, per exemple en el cas dels llibres d'informàtica, els best-sellers, els llibres de literatura infantil, les guies de viatges, etc., que tenen una vigència molt inferior, ja sigui pel contingut o per l'estat físic (llibre infantil); per aquest motiu, la IFLA estableix els 15 anys com a data mitjana de reposició. En el cas de la Biblioteca Pública de Maó veiem que el ritme d'adquisició ha estat molt desigual d'uns anys a altres, tot i que el pressupost es manté estable. Això ens fa pensar que la partida per a l'adquisició de documents ha estat utilitzada també per a altres conceptes.

QUADRE 11. Evolució de l'adquisició de fons

2010	2011	2012	2013	2014
5.514	3.178	3.501	4.935	3.654

La taxa de reposició anual seria del 6,66 % del fons. Tenint present que Maó ha de tenir un fons de 57.000 documents, això suposaria 3.796 nous documents anuals; una xifra que, si consultam les estadístiques, veiem que s'acompleix pràcticament cada any. Per tant, conclouríem que el pressupost és l'adient per a l'adquisició de fons.

Però si tenim present que la Biblioteca disposa de 88.210 documents, calculant la taxa de reposició, hauria d'adquirir 5.822 documents anuals per mantenir el fons actualitzat.

Així, tenint en compte que el pressupost és suficient per a l'adquisició que li correspondria com a biblioteca pública, novament caldrà esperar al Pla de biblioteques de Menorca per determinar les necessitats de fons en qualitat de biblioteca insular.

El pressupost de 2016 s'ha presentat d'acord amb una previsió de les despeses de l'any anterior, amb el suport de l'interventor del Consell Insular de Menorca.

6. Recursos humans

Els paràmetres estableixen que aquesta biblioteca hauria de tenir 1 director, 2 tècnics i 6 auxiliars de biblioteca, i recomanen que hi hagi també 2 ordenances de suport. Actualment, la biblioteca disposa d'1 director, 2 tècnics, 4 auxiliars i 3 ordenances, més 1 tècnic de suport que es contracta un autònom deu mesos l'any, pagat amb el pressupost de la biblioteca, que ajuda en catalogació i altres tasques per la manca de personal que s'ha explicat.

Veiem, doncs, que d'acord amb els paràmetres establerts, la biblioteca estaria ben dimensionada pel que fa al personal, però en aquest cas hem de tenir present que a més de la funció de biblioteca pública, assumeix la funció d'arxiu històric, que requereix un personal específic i fix. Per altra banda, la funció de biblioteca insular requereix també personal especialitzat, tant pel suport que hauria de poder oferir a la resta de la Xarxa com per funcions com la del dipòsit legal de Menorca, del qual la Biblioteca és dipositària i que cada vegada exigeix més dedicació especialitzada.

Un altre dels factors que distorsionen l'equip humà de la Biblioteca Pública de Maó és que un dels ordenances és alliberat sindical només dos terços de la jornada laboral, per la qual cosa només treballa a la biblioteca dos matins, que sumen 14 hores setmanals. Aquest fet perjudica els recursos humans perquè no se supleixen les hores de l'alliberament sindical, dues terceres parts d'una jornada sense cobrir. La solució passa perquè el sindicat alliberi la jornada completa o bé el Govern contracti personal per cobrir les hores alliberades.

És per tots aquests motius que la llei de traspàs de gestió al Consell Insular preveia un equip de 13 persones, que cal continuar reivindicant per poder acomplir les diferents funcions que actualment té la Biblioteca Pública de Maó. Reclamar la dotació que preveu la llei ha estat, és i serà una de les prioritats de la nova direcció del centre, en pro del benestar dels treballadors i de l'òptima atenció als usuaris.

7. Diagnosi de la situació

Durant tres setmanes el personal que forma l'equip de la biblioteca hem anat analitzant la situació actual de la biblioteca i hem aplicat la metodologia DAFO. En síntesi, feta una feina de consens, sempre difícil, s'ha elaborat el següent quadre.

	factors a favor	factors en contra
fact ors inte rns	FORTALESES són les capacitats, avantatges, recursos, habilitats que tenim com a persones i com equip. Les característiques positives que té l'equip i el projecte	DEBILITATS Per la manca de recursos, les dificultats de canvi, la poca motivació, etc. o les limitacions o dificultats per assolir els objectius de l'equip i del programa.
	<ul style="list-style-type: none"> • Disposam d'un edifici condicionat • La ubicació del centre és adequada • La biblioteca com espai permet moltes activitats i diversos usos • Tenim prou recursos per difondre la cultura • Tenim un fons bibliogràfic molt ampli per al préstec • L'arxiu té un magnífic fons històric per a la investigació • L'equip de la biblioteca està força cohesionat • El personal és qualificat i amb experiència i amb motivació • L'equip és obert a les millores que proposen els usuaris • L'equip és obert als avanços tecnològics • Els serveis oferts queden coberts • El préstec interbibliotecari funciona bé • L'hemeroteca està ben organitzada • Tenim un bon programa informàtic • Som pioners en tecnologies aplicades a les biblioteques: internet, e-book, autopréstec, • S'han incrementat les activitats d'adults • L'adquisició de novetats és àmplia i diversa • L'agenda de la gestió està automatitzada • El programa Absys de gestió de la biblioteca és bo • L'atenció a l'usuari és bona (correcta) i es demostra amb la seva satisfacció • L'horari d'atenció al públic • El programa d'activitats que es fa és ben acollida pels usuaris 	<ul style="list-style-type: none"> • Pocs recursos humans per atendre adequadament tots els serveis. • Tot i la capacitat de feina, l'equip necessita organitzar-se millor. • No tenir prou clar on volem arribar i com arribar-hi. • Necessitat de cohesionar l'equip per fer-lo més col·laborador. • Relació difícil entre el personal. • Estrès en l'equip. • Excessiva responsabilitat del personal i poc valorats. • Assumpció que totes les feines són igual d'importantes. • Manquen criteris més clars per repartir les competències de cada persona de l'equip. • Manca de motivació. • Dificultats per assolir els objectius i el programa de l'equip. • Manca de planificació internes. • Manca d'eficiència de l'equip. • Necessitat d'unificar carnets i catàleg amb la Xarxa Insular. • Problemes amb horaris, per Nadal i l'estiu que afecten les vacances. • Organització poc adequada de les tasques individuals de l'equip. • Clarificació i consens de criteris compartits per organitzar la biblioteca. • Millorar el flux d'informació entre les diverses àrees i serveis. • Dificultat per fer cursos de formació del personal, especialment en TICs. • Millora en la distribució dels espais • Poc contacte amb grups de joves • Contacte inexistent amb el grup d'edat major.

fact ors exte rns	<p>OPORTUNITATS. És la posició estratègica de la biblioteca, els avantatges que dona l'entorn per millorar el servei, tot allò que pot ajudar des de fora el projecte.</p>	<p>AMENACES Són els riscos, canvis dolents en l'entorn, els problemes detectats que dificulten el projecte...</p>
	<ul style="list-style-type: none"> • Tenim uns usuaris en general molt receptius • Tenim el recolzament del Ministeri de Cultura • Les demandes noves de la societat • La bona ubicació de l'edifici en la ciutat. • El programa de gestió • Bona comunicació amb els centres educatius. • La interacció entre la Biblioteca Pública de Maó i la Xarxa de Biblioteques de Menorca. • Mantenir la despesa en adquisicions de novetats. • Igualtat d'oportunitats que oferim als usuaris • Integració amb les altres institucions de Menorca. • Actuacions conjuntes en activitats amb institucions públiques i privades. • Canvis d'hàbits lectors cap a entorns digitals i visuals, esp. entre joves (també és una amenaça?) • La crisi ha provocat més ús de la biblioteca. • Bona disposició de les escoles als serveis de la biblioteca. • Estímuls dels docents a la lectura • Interès dels pares a estimular la lectura. • Distribució dels espais per millorar serveis. • Les TICs per adaptar les necessitats actuals. • Publicitat de la biblioteca a l'entorn. 	<ul style="list-style-type: none"> • Pressupost escàs, o limitat • Falta d'espai al dipòsits • Manca de manteniment de l'edifici • Falta de personal capacitat en l'assessorament de la lectura. • Falta d'un tècnic d'arxius. • Falta un tècnic de restauració. • Millora del préstec automàtic. • Les expectatives dels responsables polítics que no tenen en compte les necessitats. • Mala senyalització urbana de la biblioteca. • El risc d'abastar més del que es pot assolir en responsabilitats. • Despeses excessives de manteniment, cal minimitzar-les. • Accés perillós a causa del trànsit de vehicles als carrers d'accés. • Manifestacions diverses de la crisi. • Manca d'una política bibliotecària a nivell balear. • Catàlegs de Palma i de Maó sense integrar. • Falta de flexibilitat de l'administració pública. • Poc coneixement per part dels usuaris dels serveis de la biblioteca. • Manca de neteja. • Poca autonomia per comprar material d'oficina.

Algunes propostes de resolució al diagnosi DAFO

DEBILITATS	Propostes per afrontar debilitats	
D2.Tot i la capacitat de feina, l'equip necessita organitzar-se millor.	Elaborar una graella amb les tasques de gestió i els recursos humans disponibles, indicant les necessitats i les prioritats, per tal de millorar l'organització interna, analitzar els defectes, evitar càrregues, rectificar errors i consensuar solucions.	
D4. Relació difícil entre el personal.	Ser escrupolosos i tolerants en el respecte a les persones i les seves feines.	
D5.Excessiva responsabilitat del personal i poc valorats. Estrès en l'equip	Tenir en compte totes les feines i valorar-les en igualtat pel bon funcionament d'una biblioteca ben organitzada.	
D7. Manquen criteris clars per repartir les competències de cada persona de l'equip.	Establir criteris objectius i compartits per a les funcions i competències de cada membre de l'equip segons les aptituds i les habilitats personals i d'acord amb la normativa de la Funció Pública.	
	En cas de compartir tasques cal compromís i responsabilitat.	
D8.Manca de motivació de l'equip de la biblioteca.	Establir un sistema de comunicació entre l'equip per compartir.	
	Fixar objectius individuals i compartir-los en grup.	
	Valoració emocional de les persones de l'equip.	
	Aclarir les directrius de la biblioteca i assumir-les amb motivació.	
D9.Dificultats per assolir els objectius i el programa de l'equip.	Establir les competències de cadascun dels membres de l'equip, derivades de les seves responsabilitats i de les quals n'ha de donar compte.	
Problemes amb horaris, especialment vacances de Nadal i estiu.	Disposar de dues persones més per fer torns de doble plantilla	
	Reclamar que es cobreixi del tot la plaça de l'alliberat sindical.	
	Establir un Horari de Nadal especial.	
D14. Organització poc adequada de les tasques individuals de l'equip	Clarificar com, quan i qui fan tasques ordinàries de gestió. Aquest punt i altres de les debilitats es poden resumir en la falta d'una millor organització i planificació de les tasques a fer dins el centre perquè falta una persona que organitzi i dirigeixi tots aquests punts.	
	Establir un "calendari" de torns on s'especifiquin les tasques diàries, setmanals i mensuals i les persones responsables de dur-les a terme.	
D19.Poc contacte amb grups de joves	Oferir un tipus d'activitats adreçades a grups de persones entre 12 i 18 anys, especialment aquells que tenen poca o nul·la relació amb la biblioteca. Caldria establir alguna col·laboració amb l'Ajuntament de Maó i el Casal de Joves.	
	Es proposa separar de forma atractiva la secció de còmics i pel·lícules manga, d'interès per a joves. Igualment es pot oferir un taller de dibuix manga.	
	Es proposa de fer una secció específica amb llibres, revistes, pel·lícules...) relacionada amb activitats esportives (running, bicicletes, triatlons, escalada...) com a centre d'interès, publicitar-ho pels centres	

	de secundària.	
	Es proposa d'aprofitar els treballs proposats a les escoles per fer centres d'interès.	
AMENACES	Propostes per afrontar amenaces	
A5.Falta d'un tècnic d'arxius.	Cal dotar-se de més personal subaltern i de més auxiliars.	
A7.Millora del préstec automàtic.	Observar el funcionament de l'autopréstec i deixar constància de les incidències per trobar les solucions d'acord amb les necessitats.	
A8.Les expectatives dels polítics que no tenen en compte les necessitats.	Fidelitzar els usuaris i comprometre'ls	
	Direcció compromesa amb l'equip quan les expectatives dels responsables polítics es tornen en amenaces.	
A9.Mala senyalització urbana de la biblioteca.	Realitzar una petició expressa a l'ajuntament de maó perquè disposi d'una senyalització vertical adequada per a la biblioteca.	
A13.Manifestacions diverses de la crisi.	Elaborar i executar un Pla d'estalvi pressupostari.	
A14. Manca d'una política bibliotecària a nivell balear	Definir les relacions BPM-Xarxa de Biblioteques de Menorca per tenir una línia conjunta.	
	Plantejar quina és la postura de Menorca dins el conjunt de la política bibliotecària de Balears.	
	Tenir una veu comuna a nivell de comunitat de cara al Ministeri de Cultura	
A10.El risc d'abastar més del que es pot assolir en responsabilitats.	Fer reunions regulars per tal de tractar temes de gestió del grup i mirar d'unificar criteris.	
A19Poca autonomia per comprar material d'oficina.	Negociar amb el CIME una partida del pressupost per tenir més autonomia per a la compra de material d'oficina	
OPORTUNITATS	Propostes per aprofitar oportunitats	
O7.La interacció entre la Biblioteca de Maó i la Xarxa de Menorca.	La interacció entre la Biblioteca Pública de Maó i la Xarxa de Biblioteques de Menorca és una oportunitat per aprendre altres maneres de fer, compartir experiències i col·laborar a diferents nivells.	
O8. Mantenir la despesa en adquisicions de novetats.	Convertir l'oportunitat en compromís	
O9.Igualtat d'oportunitats que oferim als usuaris	Aprofundir a donar opcions obertes d'accés a usuaris.	
O13.La crisi ha provocat més ús de la biblioteca.	Augment d'usuaris i d'usos arran de la crisi econòmica. La biblioteca socialitza més els recursos i es fan més préstecs.	
O14. Bona disposició de les escoles	Potenciar la relació amb les escoles com a canal a través del qual podem arribar al públic més jove per tal d'iniciar-los com a usuaris	

als serveis de la biblioteca	potencials dels nostres serveis.	
	Oferir visites a la biblioteca a grups d'alumnes amb activitats atractives.	
	Crear noves activitats per no repetir sempre el mateix i tenir un ventall més ampli d'oferta didàctica i treure un millor profit del fons de la Biblioteca.	
O19.Publicitat de la biblioteca a l'entorn.	Cal ser més actiu amb les notícies relacionades amb la biblioteca i posar-ho a la web i al facebook com a forma ràpida d'arribar a la gent. La web ha de ser més viva i dinàmica per ser més atractiva.	
	Es proposa de ser més present a la premsa local: notificar totes les activitats que es realitzen a les biblioteques. Cal també aparèixer a les agendes culturals diverses de Menorca.	
	Es proposa de estar en contacte amb l'oficina d'informació turística de Maó i disposar de tota la informació que es genera en aquest sentit.	
	De cara el turisme es proposa de fer socis provisionals durant l'estada turística i publicitar millor el llibres de lectura en v.o. d'altres llengües.	
	Informar del servei wifi gratuït a turistes, creuaristes, i a la gent en general per a gestions relacionades amb els viatges.	

8. Funcions i Objectius

La Biblioteca Pública de Maó assumeix les funcions pròpies de les biblioteques públiques en el Manifest IFLA/UNESCO sobre la biblioteca pública de l'any 1994, i les seves successives actualitzacions, així com les definides per la Llei 19/2006, de 23 de novembre, del sistema bibliotecari de les Illes Balears, les quals podríem resumir de la forma següent:

- Donar oportunitats per al desenvolupament personal i creatiu, mitjançant l'accés al coneixement del llegat cultural i científic.
- Crear i fomentar els hàbits de lectura en fillets i filletes des dels primers anys, com a eina per estimular la imaginació i la creativitat.
- Donar suport tant a la formació individual i la formació autodidacta com a la formació acadèmica en tots els nivells, i participar en les activitats i els programes d'alfabetització per a totes les edats.
- Participar en el foment i la normalització lingüística de la llengua catalana, pròpia de les Illes Balears.
- Encoratjar el diàleg intercultural i afavorir la diversitat cultural, dotant de col·leccions i recursos per atendre la diversitat lingüística i cultural i les demandes dels usuaris, amb especial atenció a les persones amb necessitats especials.
- Promoure el coneixement i l'estudi de les llengües, especialment les dels grups amb representació en la comunitat, com a forma d'aprofundir en la comunicació.
- Donar suport a la tradició oral.
- Recaptar, conservar i difondre els testimonis de la cultura local en qualsevol suport físic.
- Garantir l'accés dels ciutadans a tota mena d'informació de la comunitat.
- Ser el nexa entre els ciutadans i els recursos i serveis d'informació de les administracions públiques i altres entitats.
- Proveir de serveis informatius adients les empreses, les associacions i els grups d'interès d'àmbit local.
- Facilitar l'aprenentatge en l'ús de la informació i dels mitjans informàtics per accedir-hi.

Aquestes finalitats es poden resumir en els **objectius generals** d'una biblioteca així concebuda en els següents:

1. Fomentar la lectura en totes les franges d'edat
2. Preservar el patrimoni bibliogràfic
3. Difondre i crear continguts d'interès dels usuaris
4. Usar i actualitzar les TIC per millorar la qualitat del servei
5. Col·laborar amb la xarxa ciutadana, cívica i institucional

Objectius específics

Entenem com a **objectius específics** aquells que tradueixen els objectius generals en accions que marquen el camí a seguir per assolir-los.

1. Facilitar l'accés a la informació i al coneixement a tots els ciutadans
2. Crear hàbits de lectura a partir d'activitats de foment adequades a les diverses etapes

3. Continuar la formació rebuda en els centres educatius i en estreta col·laboració amb ells
4. Donar a conèixer el fons documental a partir d'activitats i exposicions de material singular
5. Fomentar el diàleg intercultural
6. Contribuir a la normalització de la llengua i la cultura catalanes
7. Promoure el coneixement de les llengües establertes al nostre entorn
8. Acollir i estalonar les diverses manifestacions de la cultura local
9. Establir connexions entre els ciutadans i la informació pública institucional
10. Crear un lloc web que integri la informació, l'activitat i el coneixement de la cultura local
11. Introduir i fomentar l'aprenentatge i l'ús de nous formats de comunicació i de cultural
12. Facilitar la interacció entre les entitats culturals establertes a l'entorn

Objectius operatius

Són objectius operatius les accions concretades en activitats i programes que es porten a terme amb els personal, el material i l'organització dels recursos disponibles per assolir els objectius específics. Dividim els objectius operatius en els tres àmbits d'actuació en els quals la Biblioteca Pública de Maó té les seves competències i funcions:

Biblioteca:

- Continuar amb la digitalització i les etiquetes intel·ligents
- Potenciar els centres d'interès i fer-los més visibles
- Nodrir millor els minicentres de lectura
- Maximitzar la Secció Menorquina
- Iniciar un programa Erasmus
- Celebrar el dia Internacional del Llibre i la Lectura (Sant Jordi)
- Celebrar el dia Internacional de les Biblioteques (24 d'octubre)
- Revitalitzar els serveis existents
- Revisar els criteris de préstec
- Participar a la Fira del Llibre en Català de Menorca
- Fixar una normativa d'ús de la sala d'actes

Arxiu:

- Crear la Secció de l'Arxiu Musical de Maó, unificant documents dispersos.
- Digitalitzar i posar en xarxa, progressivament, el conjunt del fons.
- Restaurar i recuperar els documents més malmesos pel pas del temps.
- Muntar exposicions per donar a conèixer les joies l'Arxiu Històric
- Rebre i captar documents de valor patrimonial.

Xarxa de Biblioteques de Menorca:

- Cooperar amb la Xarxa de Biblioteques en la seva programació
- Compatibilitzar els sistemes Millennium i Absys
- Encaminar-nos cap a la unitat bibliotecària de Menorca.
- Implementar el projecte E-bookmenorca.
- Vetllar pel Dipòsit Legal.
- Compartir criteris i recursos amb la Xarxa
- Aprovar el Pla Insular de Biblioteques.
- Harmonitzar les funcions del director de la Biblioteca de Maó i del coordinador de la Xarxa.

9. Col·laboració i cooperació

La Biblioteca Pública de Maó es proposa d'establir lligams amb l'entorn a través de la rica xarxa socials, culturals i cíviques, tant públiques com privades per tal que els objectius fixats puguin ser compartits i tenir una major incidència entre la ciutadania. L'anterior director fixava unes directius en aquest sentit i ara caldria concretar-les en actuacions i programes. Algunes d'aquestes actuacions vénen donades com a ordinàries, com per exemple la de «(3) Participar, activament, en la Comissió de Qualificació i Avaluació de Documents del Govern de les Illes Balears, per mitjà de la concurrència del director o bé de la suplència del coordinador del Servei Coordinador de Biblioteques de Menorca.» Les relacions de cooperació es poden establir amb tota mena d'entitats i associacions, com ara Amnistia Internacional, GOB, CARITAS, etc.; tanmateix seran prioritàries aquelles que treballen en els àmbits culturals i educatius. Específicament caldria establir lligams amb les entitats següents

Públiques:	Ajuntament de Maó	Privades:	Ateneu de Maó
	IME		Fundació de l'Òpera
	OBSAM		Orfeó Maonès
	Museu de Menorca		Fundació Rubió i Tudurí
	Arxiu d'Imatge i So		Joventuts Musicals
	Escola d'Adults de Maó		Illetra
	Escola Oficial d'Idiomes		Talleres Islados
	Centres educatius secundària		
	Centre d'Art Ca n'Oliver		
	Fundació Teatre Principal de Maó		
	Biblioteca Hernández Mora		
	Centre Penitenciari de Menorca		

D'altra banda, la Biblioteca Pública de Maó estableix relacions habituals amb els mitjans de comunicació de l'illa. En primer lloc per anunciar les diverses activitats que es poden dur a terme, es compta amb la col·laboració d'aquests mitjans. En segon lloc també s'hi col·labora amb articles d'opinió sobre la realitat de la biblioteca i les propostes d'actuació. I finalment es redacten ressenyes de les novetats d'àmbit local que són publicades a la revista Útil mensualment.

10. Plans, Actuacions i Tasques

Per tal de gestionar de forma eficient i controlada un programa de dinamització de la biblioteca, seria bo de dotar-se d'un seguit de plans específics que desenvolupin els diversos objectius fixats:

- Pla de Lectura (insular i local)
- Pla TIC (Informatització, Biblioteca Virtual, Biblioteca Electrònica, Biblioteca 2.0)
- Pla d'Activitats Anual
- Pla de connexió amb la comunitat educativa
- Pla de col·laboració amb les entitats socials i culturals
- Pla de coordinació amb centres de documentació (IME, Museu, OBSAM, Arxius...)
- Pla de digitalització del fons patrimonial
- Pla de difusió del patrimoni històric
- Pla d'avaluació del servei
- Pla de formació intern de l'equip
- Pla d'equipaments i infraestructures

Actuacions i tasques encomanades

Segons el tipus d'activitat, la biblioteca planifica, organitza, executa i avalua tot un seguit d'actuacions:

ORDINÀRIES

- catalogació
- etiquetatge
- renovació de mitjans i recursos
- gestió de noves adquisicions
- gestió del purgament
- préstec i assessorament
- gestió de minicentres de lectura (Centre Penitenciari, Centre de Salut i Hospital)
- digitalització de documents
- enquadernació i restauració
- actualització del lloc web
- conservació i neteja de l'edifici
- introducció de TIC i noves eines informàtiques
- manteniment de l'equipament (maquinari, mobiliari, etc.)
- actualització de sistemes
- etc.

HABITUALS o CÍCLIQUES

- Activitats de cicle lector (Nadal, Sant Antoni, Carnestoltes, Snt Jordi, Sant Joan, Estiu, Dia de la Biblioteca)
- Club de lectura (infantil, juvenil, adults)
- Ressenya de lectures als mitjans de comunicació
- Contacontes a usuaris infantil
- contacontes per adults
- atenció i servei als investigadors
- L'autor i els seus llibres (encontre escriptor- lector)
- cafè literari o tertúlia
- tallers diversos entorn de lectura o de llibres
- Centres d'interès
- etc.

PUNTUALS

- Celebració d'efemèrides
- Exposicions temporals
- Presentació de novetats literàries
- Conferències
- Debats
- Difusió de peces singulars
- Recepció de donacions
- etc.

Taques de gestió internes

En un pla de gestió cal fixar quines són les tasques que la Biblioteca i Arxiu de Maó ha de dur a

terme i ha de revisar per tal de millorar el seu funcionament i prestar un servei més atent a les demandes dels usuaris. Moltes d'aquestes tasques ja es porten a terme de forma òptima i per tant tan sols caldrà de redactar-la i incorporar-la a la normativa interna. Aquest és un llistat de tasques que ens proposam durant el termini de dos anys:

- ✓ Revisar els criteris de préstec
- ✓ Revisar els criteris d'adquisició de fons documental
- ✓ revisar els criteris d'expurgació
- ✓ fixar els criteris de donació d'exemplars expurgats
- ✓ Fixar criteris d'acceptació de donacions i de redirecció de les rebutjades
- ✓ Normativa d'ús de la sala d'actes
- ✓ Actuacions entorn de l'hemeroteca
- ✓ Normativa d'ús d'altres espais dels usuaris
- ✓ Protocol dels precs , queixes, suggeriments etc. dels usuaris
- ✓ Protocol de seguretat, emergències de l'edifici (ja fixat)
- ✓ Atenció dels investigadors
- ✓ Organització del Dipòsit Legal
- ✓ Fixar criteris de negociació amb proveïdors
- ✓ Gestió del pressupost i criteris de despeses
- ✓ Sistematitzar els llibres comptables i els registrals
- ✓ Criteris de demanda de pressupostos per despeses altes (+ 1000/3000 €)
- ✓ Graella de tasques segons perfil professional del personal (fet per revisar)
- ✓ Calendari i horaris laborals (vacances permisos...)
- ✓ Pla de prevenció de riscos laborals. Pla d'autoprotecció (previst)
- ✓ criteris de programació d'activitats de foment de la lectura
- ✓ Protocol de visites escolars
- ✓ mesures de reciclatge i estalvi energètic
- ✓ Protocol de col·laboració amb altres entitats
- ✓ Redacció de la Carta del voluntariat

11. Serveis prestats

Des d'un punt de vista dels serveis que presta la Biblioteca Pública de Maó i l'Arxiu Històric, el catàleg és prou variat:

1. Servei de consulta. La consulta al catàleg físic com el virtual és una de les primeres encomandes. La idea central és facilitar l'accés a les col·leccions i oferir la possibilitat també d'accedir a altres fons públics disponibles per mitjà d'Internet o de serveis interbibliotecaris
2. Servei d'informació. La biblioteca presta un servei d'informació per a la ciutadania de forma personalitzada segons els recursos disponibles. Aquest servei és fa tant al taulell d'atenció física com a través de la web. Igualment la biblioteca forma part del programa Pregunte que atén les sol·licituds d'informació que es fa per torns entre totes les biblioteques públiques de l'Estat. D'altra banda la nostra web està estructurada de forma que els internautes poden obtenir informació local d'interès per mitjà de links ordenats i tematitzats.
3. Servei de préstec. És el servei bàsic i convencional de la biblioteca, personal o informatitzat. Cada cop més es van introduint les formes automatitzades de préstecs i devolucions. Els préstecs també es poden realitzar per als fons d'altres biblioteques, especialment de la Xarxa de biblioteques de Menorca. El préstec domiciliari es realitza amb usuaris amb carnet. Amb aquest servei els usuaris amb carnet de la biblioteca i es poden endur al seu domicili fins a vint exemplars de llibres, revistes, música, pel·lícules i altres, amb un límit de 8 exemplars per a cada tipus de material audiovisual, per un període de trenta dies.
4. Servei d'Internet. A disposició dels usuaris tenim maquinari i programari per a ús personal, ordinadors personals i tablets. Tot l'edifici disposa de wifi obert. Tenim previst muntar una petita aula d'informàtica per a l'alfabetització digital de persones majors.
5. Promoció de la lectura. L'organització d'activitats de foment de la lectura en tots els nivells així com iniciatives per posar en valor el món del llibre és una de les línies que es concreten en actes diversos i continus: contacontes, xerrades i conferències, presentacions, clubs de lectura, etc.
6. Suport a l'educació. Des de la biblioteca es programen actuacions que donen suport a la tasca educativa dels centres i donen continuïtat a la idea de la formació continuada al llarg de la vida. Així participam amb el programa Viu la Cultura del Govern Balear, Salut Jove i Cultura del Consell Insular, així com les visites escolars o, altrament, donam adquirim les lectures dels centres de secundària per als alumnes que ho sol·licitin. Queda pendent concretar noves línies de col·laboració amb els centres escolars, per exemple amb la Lectura Fàcil o centres d'interès escolar per als treballs d'aula.
7. Servei de formació a usuaris. El personal tècnic de la biblioteca igualment ofereix la possibilitat de fer assessorament en la recerca de llibres, en el maneig del sistema de Classificació Decimal Universal.
8. Servei d'extensió bibliotecària. La biblioteca presta servei més enllà de la biblioteca a altres usuaris que per la seva condició no poden accedir-hi: centre Penitenciari, Hospitals, Centres de dia i residències de majors. Està prevista la possibilitat d'oferir préstec a domicili per mitjà de voluntaris per a persones amb mobilitat reduïda.
9. Serveis virtuals. Aquests tipus de serveis, alguns ja contemplats en altres serveis anteriors, són un àmbit en creixement, fins al punt que la biblioteca del futur dependrà més de la virtualitat dels continguts al Núvol, que ocupen menys lloc, i

ofereixen més possibilitats hipertextuals i multimèdia. La nostra biblioteca que ja té molts serveis virtuals (e-book, digitalització, web...), s'encamina a incrementar-los. Pel que fa a la pàgina web, s'ha fet una actualització dins l'any 2015. Respecte del catàleg, podríem introduir millores afegint els mòduls Absys diginet i Mopac. El primer mòdul permet la integració d'informació en format digital (portades, índex escanejats, etc.) o els mateixos documents digitals en un context híbrid, que ofereix de forma conjunta els continguts físics i digitals; al seu torn, Mopac és una web app de l'Opac, d'Absysnet 2.0, és a dir, una interfície dissenyada per a mòbils, d'ús senzill i ràpid. De tots aquets serveis es fan revisions contínues i s'actualitzen els continguts, com les notícies, les activitats, etc.

Tenim un total de 19 ordinadors. En concret els serveis i tràmits que es poden realitzar en línia permeten realitzar les següents consultes i sol·licituds des de casa:

Consultar el catàleg de la biblioteca (OPAC)

Recordar els articles prestats i les dates de devolució

Reservar nous articles i/o renovar préstecs

Fer propostes de compra (desiderates)

Reservar la sala d'actes

Entrades a facebook

Sol·licitud de préstec interbibliotecari

Sol·licitud de carnet institucional

Sol·licitud de visites guiades

Accés al servei "Pregunteu, les biblioteques responen"

Demandar informació a través de l'adreça electrònica: info@biblioma.es

10. Serveis específics. La biblioteca es va adaptant a nous serveis segons les demandes dels usuaris i responent a les noves realitats. En aquest sentit podem parlar de serveis diversos com:

- a) Acollida de nouvinguts com a complement de les polítiques d'atenció a la immigració i a la diversitat culturals.
- b) Centres d'interès d'acord amb els esdeveniments educatius, culturals, socials, econòmics, etc. que es produeixen en l'entorn, fent una tria dels documents del fons i disposar d'un ordinador o tablet amb les webs pertinents al punt d'interès
- c) Difusió de la riquesa patrimonial de l'arxiu històric.
- d) Suport a la normalització de la llengua catalana
- e) Suport a l'aprenentatge de llengües
- f) Intervencions als mitjans de comunicació
- g) Cessió d'espais de la biblioteca per a usos ciutadans.
- h) Altres.

12. Indicadors d'avaluació

Com tota eina de transformació i de proposta, aquest pla és un document que cal que sigui avaluat tant pels tècnics com pels usuaris de forma continuada. Habitualment es fixen uns paràmetres per a l'avaluació que en síntesi són els següents:

- visites anuals
- mitjana diària de visites
- mitjana de documents prestats
- préstec per tipus de document
- fons total disponible
- nous carnets de socis
- equips informàtics públics
- participants a activitats
- mitjana d'assistència a activitats
- mitjana d'assistència a grups de lectura
- ús d'internet
- ús de tabletas
- enquestes i valoració d'usuaris

13. Propostes d'Activitats de foment de la lectura

Resum d'objectius i actuacions

Objectiu 1: Desenvolupar els serveis bàsics.

Actuació 1) Comprar, catalogar i posar en servei els nous exemplars de les col·leccions de préstec, e la biblioteca infantil, de consulta, de dipòsit i de l'hemeroteca.

Actuació 2) Fer atenció dels serveis al públic: informació, préstec, hemeroteca, reprografia, biblioteca infantil, arxiu històric, punts d'accés a Internet, audiovisuals, fons antic, secció local, sala d'actes, dinamització, obtenció de documents, préstec interbibliotecari, desiderates, extensió bibliotecària, visites de grups, biblioteca virtual i digital.

Objectiu 2: Mantenir la Biblioteca Virtual i Digital.

Actuació 1) Biblioteca Virtual: atendre el lloc web bibliomao: <http://www.bibliomao.es/>: notícies, racó del lector, club de lectura, agenda, arxiu històric, informació, Pregunteu, catàleg interactiu. Interacció amb el web bibliomenorca.

Actuació 2) Biblioteca Digital: continuar l'alimentació del lloc <http://issuu.com/bibliomao>.

Actuació 3) Introduir al web informació sobre la blogosfera d'interès per Menorca

Objectiu 3: Dinamitzar el servei i l'equipament

Actuació 1) Dinamitzar la sala d'actes, l'ús de la qual depèn bàsicament de la demanda de grups de ciutadans i institucions.

Actuació 2) Dinamitzar la biblioteca amb programes com els clubs de lectura infantil, juvenil i d'adults, conferències, visites de grups escolars, contacontes, exposicions, tallers a

càrrec del personal que treballa a la biblioteca infantil i Diada del Llibre.

Objectiu 4: Treballar en l'extensió bibliotecària.

Actuació 1) Mantenir els compromisos adquirits, com ara el sistema de catalogació compartida Rebeca, catàlegs col·lectius del Patrimoni Bibliogràfic i de Biblioteques Públiques, el buidatge corporatiu de revistes, el servei d'informació Pregunteu, la biblioteca digital de premsa històrica i altres.

Actuació 2) Coordinar-se amb la Xarxa de Biblioteques de Menorca: estudi dels sistemes de gestió, desenvolupament de serveis virtuals compartits, racionalització i adaptació de serveis centrals, programació d'activitats, integració més efectiva del centre al conjunt institucional insular, participació en els programes culturals del municipi i viceversa.

Objectiu 5: Manténir l'Arxiu Històric.

Actuació 1) Fer treballs d'inventari d'unitats d'arxiu i integrar els nous registres al formulari de consulta del web bibliomao i a la base de dades interna que suporta un Access. Digitalitzar documents al web ISSUU perquè es puguin consultar des d'Internet.

Actuació 2) Exposar de forma cíclica algun llibre singular de l'arxiu històric tot explicant el context de la seva creació i el seu valor patrimonial.

Actuació 3) Crear la Secció Teatre Principal de Maó dins l'Arxiu Històric que compregui els documents ara dispersos en diverses ubicacions

Activitats consolidades

- Visites a la Biblioteca Pública de Maó
- Activitat pedagògica: entorn del Diccionari Alcover -Moll
- Concurs escolar Lletres i Mots (Consell Insular)
- Concurs infantil Punts de Llibre
- Participació Maó + flors
- Foment de la lectura infantil: Contecontes i tallers
- Club de lectura
- Presentació de novetats bibliogràfiques i altres productes culturals
- Participació a la Fira de la Innovació Tecnològica
- Taller de Nadal
- Participació a la Fira del llibre en català
- Participació al Dia del llibre Sant Jordi

Activitats noves

- Els llibres de la meua vida

Invitació a escriptors o a personalitats del món sociopolític de Menorca perquè expliquin quins són els llibres que més els ha influït en la seva vida. La fórmula és d'una tertúlia al voltant de les preferències literàries d'una persona. Es pot organitzar en cicles: escriptors, polítics, periodistes, cuiners, etc.

- Exposició «Llibres singulars de la biblioteca»

Exposició visual d'alguna peça singular de la biblioteca. Explicació del context, ressenya del contingut, ampliació de material visual com il·lustracions, etc.

Programades: Vesalius. *De Humani Corpore Fabrica*
Llull. *Llibre de Blanquerna*
Joan Ramis. *Antigüedades célticas*.

- WEB de continguts locals.

Introduir a la nova web de la biblioteca, un llistat de blogs de temàtica diversa. Ja hi ha el de fotografia. Cal introduir el dels escriptors i periodistes en forma de blog de blogs.

- Exposició d'autors

Com sol ser habitual, cal aprofitar efemèrides per organitzar una exposició sobre els autors destacats.

- Enregistraments sonors

Amb la col·laboració de les ràdios locals, engegar un programa de literatura oral, que es pot concretar en la lectura de contes breus o de literatura popular tradicional.

- Lectors de l'any

Reconeixement dels lectors fidels de la biblioteca per mitjà d'un acte públic i la donació d'un regal bibliogràfic, extret de l'esporgat de la biblioteca.

- Organitzar un grup de lectura infantil

Amb l'experiència de la biblioteca de Ciutadella

- Organitzar un grup de lectura juvenil

Amb l'experiència de l'Ateneu de Maó. Posar-se en contacte amb els centres de secundària per triar les lectures complementàries i agrupar un club amb lectors d'ESO.

- Celebració Dia de la biblioteca (24 d'octubre) Debat sobre la biblioteca del futur.

- Exposició El català de Menorca.

Participació Fira de llibre en català i elaboració de material didàctic per a secundària per acompanyar els plafons de l'exposició

- Programa *Agafats de la mà*,

Grup Lectura i família
Gaudim de la Biblioteca Pública de Maó
Maletes pedagògiques
Explica'm un conte
Arbre de les imatges
Accés al fons específic

- Mostra de Rap de Menorca. Activitat juvenil.
- Intercanvi de literatura oral amb Soca de Mots.
- Any Llull. Celebració i participació de l'efemèride Llull amb dues actuacions
 - Exposició de l'incunable *Blanquerna* del 1521
 - Enregistrament sonor del Llibre d'Amic e Amat per radiar
- Presentació i projecció del documental *Ponç- Matias: una conversa* d'Enyorança vídeos.
- Promoció d'un grup de Lectura Fàcil.
- Promoció d'un grup de lectura a la Residència geriàtrica.
- Lectures dramatitzades per adults.

Lectura de *I un peu gegant els va aixafar tots*. Premi Born de teatre 2013 a cura dels alumnes de l'Escola d'art dramàtic de Menorca.

14. Línies estratègiques

1. Separar la biblioteca de l'arxiu. Seria convenient crear un lloc on es puguin integrar els diversos arxius i centres de documentació dispersos. Creiem que l'Arxiu Històric, l'Arxiu d'Imatge i So, i altres centres que com l'OBSAM generen documentació siguin centralitzats en una mateixa infraestructures sota el nom de Centre d'Arxiu i Documentació de Menorca. Els arxius municipals haurien de ser integrats virtualment, mantenint la ubicació material als seus llocs d'origen.
2. Crear la figura del voluntariat per mitjà d'una associació d'Amics de la Biblioteca
3. Encaminar Menorca cap a la UNITAT Bibliotecària, tal i com ja està previst i seguint les passes ja fetes en aquest sentit.
4. Establir vincles de cooperació amb els centres educatius en la tasca compartida de promoció de la lectura, especialment en l'etapa d'ESO.
5. Recursos humans i econòmics. Les biblioteques han de disposar de més pressupost i més personal per atendre la nova concepció que aquest pla estratègic dibuixa per tal de desenvolupar la diversitat de funcions i objectius que s'hi proposen.
6. Incrementar la digitalització de les col·leccions.
7. Millorar i augmentar els serveis webs.
8. Implicar els usuaris en la vida de la biblioteca.
9. Establir lligams de col·laboració amb altres centres, entitats, institucions...
10. Cal lligar la biblioteca amb altres biblioteques del món.

15. Conclusions

Recollim aquí les propostes de futur que ja van ser fixades en el document Pla de Biblioteques de Maó per a la Xarxa de Menorca. El gener de 2015, el director Jaume Gomila va presentar uns objectius biennals que il·lustraven la voluntat de transformar tant l'essència de la biblioteca com el seu funcionament. Tals finalitats han de servir, com a annex, a l'hora de mostrar la realitat represa i les fites de futur fixades.

Aquell document desglossava dotze àmbits d'actuació, d'acord amb el cicle de millora contínua que comporta la gestió de processos, en una visió integral i abastadora: biblioteca, arxiu, museu, xarxa, institucions, administració, personal, activitats, comunicació, excel·lència, seguretat i participació. La declaració d'intencions s'ha anat materialitzant en decisions i canvis, a més d'un procés de consciència sobre el rol capdavanter que ha d'exercir la Biblioteca Pública de Maó, en qualitat de biblioteca insular.

El Pla Estratègic de la Biblioteca Pública de Maó com una oportunitat per a la reactivació de la promoció de la lectura, en col·laboració amb les institucions i entitats, de dins i fora de l'illa.

El nostre edifici històric, idòniament ubicat, ha anat perdent espai públic, a causa dels tres dipòsits existents —les golfes, la nau de l'entresòl i el magatzem del carrer d'Oquendo, en el barri d'Andrea Doria. Aquesta restricció espacial ha provocat que les condicions de conservació hagin empitjorat i que s'hagi acumulat i barrejat allò vell, allò antic i allò patrimonial: espai mort sostret a la ciutadania i alhora obstacle per als nous usos bibliotecaris en voga. La nostra visió és que l'edifici de la plaça Conquesta hauria d'esdevenir solament Biblioteca Pública de Maó, stricto sensu, a fi de retornar a la comunitat el lliure trànsit pel seu interior, així com de redissenyar les zones en clau contemporània, seguint paradigmes innovadors. I això passa també per l'ocupació de la plaça durant la primavera i l'estiu. En conseqüència, caldria trobar una ubicació diàfana per a l'Arxiu amb unes condicions de seguretat —de safety i de security— i separar ambdues realitats definitivament.

Un punt i a part mereix la funció de biblioteca central urbana, amb competències de coordinació dels diferents serveis de biblioteca pública del municipi. En el cas de Maó no hi ha cap altra biblioteca pública, però hi ha altres serveis i/o punts de biblioteca actius amb els quals la biblioteca vol establir llaços més estrets de col·laboració i coordinació: la Biblioteca de la Fundació Rubió, ubicada al Claustre del Carme, un servei bibliotecari a mig camí entre la biblioteca pública i la universitària; la col·lecció Hernández Mora-Hernández Sanz, avui ubicada a Ca n'Oliver, un fons fruit del llegat dels hereus dels seus creadors; la Biblioteca de l'Ateneu de Maó, una institució centenària que sempre ha mantingut la biblioteca com a part essencial de l'organització, en aquest cas només accessible pels socis; les biblioteques del Museu de Menorca i de l'IME, la primera especialitzada en temes d'arqueologia i art i la segona que es va fornint amb llegats de personatges rellevants dins el món de la cultura i la ciència a Menorca. Aquestes dues darreres han obert les seves portes al públic recentment i en ambdós casos depenen del Consell Insular, però a diferència de les anteriors no tenen els seus fons a disposició dels menorquins en el catàleg col·lectiu de Menorca. Amb totes elles, a banda del que estableixi la normativa que haurien de complir per ser considerades serveis bibliotecaris, la Biblioteca de Maó vol mantenir vincles d'afinitat.

Els objectius i les propostes contingudes en aquest document seran implementats gradualment a fi de conduir la Biblioteca Pública de Maó en l'horitzó dels centres dinàmics del coneixement en els propers anys.

En resum, les conclusions finals per al Pla Estratègic de la Biblioteca Pública de Maó són:

1. Convertir la biblioteca en centre cultural i educatiu, on els petits, els joves, els adults i els majors van a accedir a continguts i a crear-ne. En aquest sentit, és absolutament prescriptiu entendre que la figura del bibliotecari ja no és la que era i actualment li correspon la responsabilitat de guiar l'usuari en el seu camí envers el coneixement. La biblioteca pública ha d'actuar de pont entre l'escola i el mercat laboral, sota el signe de la culturització i la socialització.
2. Desenvolupar la biblioteca electrònica (els recursos electrònics de suport a l'abast); la biblioteca digital (sales d'ordinadors per accedir a continguts en xarxa); la biblioteca virtual (continguts virtuals); la biblioteca com a aula d'estudi i com a lloc per al treball en equip.
3. Versatilitzar els espais, fer-los més acollidors. La biblioteca ha de ser un lloc de silenci, però també de soroll. D'aïllament i de concentració. També, de debat, de diàleg i de trobada. L'única manera d'acomplir aquestes funcions és guanyant metres quadrats.
4. Establir lligams de participació dels usuaris i de la ciutadania en la definició de les funcions i els serveis de la biblioteca.
5. Internacionalitzar-la, tot establint aliances modèliques, exteriors, per garantir una entrada, continuada i perpètua, d'influències renovelladores. Creiem, francament, que la Biblioteca Pública de Maó té tots els ingredients per esdevenir un ens pilot, únic i inspirador.
6. Assignar i definir les funcions específiques de la Biblioteca Pública de Maó com a Biblioteca Central Insular d'acord amb un pla insular de biblioteques segons les directrius acordades pel conjunt de les biblioteques de la Xarxa amb la intenció de crear la Unitat Bibliotecària de Menorca, connectada amb les de la resta de les Illes Balears, i també amb les de Catalunya i País Valencià amb les quals compartim llengua i cultura.
7. Inserir la Biblioteca Pública de Maó en l'agenda política de l'illa amb sentit per a la comunitat i el territori.
8. Definir la intervenció i la participació de l'ajuntament de Maó a la Biblioteca Pública de Maó com a biblioteca municipal, trobar els mecanismes de col·laboració i fixar-ne les competències.
9. Separació física de l'arxiu i de la biblioteca atès que exerceixen funcions distintes a fi de guanyar espai per la biblioteca i trobar una nova ubicació a l'arxiu que permeti la unificació dels dipòsits dispersos.
10. Contribuir en la redacció d'un pla estratègic de Menorca des dels nostres objectius en els àmbits de la informació, la formació, la cultura i l'educació.

Maó, 30 de novembre de 2015

Francesc Florit Nin
Director Biblioteca Pública de Maó